

Munkanélküliség, depresszió, kilátástalanság - itt az új, elcseszett generáció

Baráth Noémi - 2020-05-28 08:10:17

Rengeteg fiatal pálya- és életkezdő ismerősöm van, akiktől a járványhelyzet miatt megváltak a munkahelyükön. Hasonló életkorú révén magam is értem helyzetüket.

Sokuk eleve nem is tudott elhelyezkedni a tanulmányaiknak megfelelő szakmában, így egyéb, képzettséghez nem kötött munkákra vállalkoztak diplomával a zsebükben. Lassan kirepül a következő évfolyam is az egyetemek oltalma alól, egyenesen a járvány okozta káoszba és bizonytalanságba, fokozva az amúgy is rossz helyzetet.

Azok, akik valamilyen módon a kulturális élethez kötődően kívánnának munkát találni, sokáig esélyük sem lesz elhelyezkedni a szakmájukban. Várniuk kell, míg a rendszer helyreáll, a jelenlegi résztvevők is visszakerülhetnek a normális kerékvágásba, és csak akkor jöhetnek szóba ők, mint újoncok. Megjegyzem, más téren sem könnyű a helyzet.

Az érettségi körüli káosz miatt arra is számítani lehet, hogy aki idén nem tud továbbtanulni, az szintén munkát fog keresni. Hihetetlen mértékű munkaerő jelenik majd meg. Korábban gyakori volt, hogy a fiatalok fesztiválokra kerestek átmeneti munkát némi bevételért, ám most ennek is búcsút inthetünk.

A kilátástalanság és reménytelenség következtében itt van egy depresszív, önértékelési problémákkal küzdő nemzedék, akiknek már az önállósodásra kellene törekedniük. Ha stabil anyagi hátterük lenne, nyugodt, rendezett életük, koncentrálnának a párkeresésre, családalapításra, egy boldog, kiegyensúlyozott életre, egy normális jövőképre.

Ehelyett sokan hazakényszerültek az éppen csak elkezdett önálló életükből. Akik eddig még nem kerültek ilyen helyzetbe, lassan felélik tartalékaikat, és ugyanez a sors vár rájuk, ha nem történik valami változás. Ez számukra óriási visszalépés, ami további frusztrációt okoz.

Mi leszünk az elcseszett generáció?

Mi, akik próbálunk talpra állni, felvenni a társadalom ritmusát, továbbvinnénk a stafétát, levinnénk a terhet szüleink, nagyszüleink válláról, miközben csak egy dolgot érzünk: haszontalanok vagyunk.

Néhányan elmesélték a történetüket.

Éva (24) és Balázs (31)

Éva még tanul, párja, Balázs, dolgozik a Pécsi Egyetemen és a Zsolnay porcelángyárban. Már elkezdték felépíteni közös életüket, vettek egy kis házat a város szélén, amit lépésenként újítanak

fel, amikor jut rá pénzük. Eddig, ha araszolva is, de jól haladtak. A vírus miatt viszont változnak a dolgok.

Balázst elbocsátották az egyetemi munkából, ami nemcsak anyagi veszteség számára. Az ottani szobrászműtermet használhatta saját célokra is. Az állás elvesztésével azonban ez a lehetőség megszűnt, ha kap egyéni megrendeléseket, azokat otthon, a közös lakásban kénytelen megcsinálni. Ez olykor feszültségeket szül.

Maradt tehát a porcelángyár, ami miatt szintén aggódik. Ott is voltak leépítések, a megrendelés is kevés.

Fél, hogy esetleg a gyárból is elbocsájtják.

Eddig épp kapóra jött, hogy a két munkahely közel volt egymáshoz, így mindkét helyen jól tudott teljesíteni. Talán kockáztat, és önszántából mond fel egy új, teljes állásért. Kérdés persze, hogy talál-e egyáltalán.

Az sem könnyíti meg az életüket, hogy Éva otthon tanul.

„Volt egy kis konfliktus a házimunka és hasonlók miatt. Mivel én otthon tanulok most, elvileg ugye ráérek... pedig nem, mert közben óráim vannak. Persze megpróbáltam óra közben főzni, de olyan rossz lett, hogy még a főzéstől is elment a kedvem.”

Péter (30)

Péter 2 hónapja egyedül él az albérletben, távol a párjától. Iskolai határidőket kéne teljesítenie, de otthon nincsenek meg hozzá a megfelelő eszközök. Folyamatos csúszásban van.

„Utálom az egészszet már, tudod? Örülök, ha nem kell ezekre gondolni.”

Péter jelenlegi munkahelye egy olyan franchise, ami a karantén kezdetén bejelentette, hogy 2-3 hónapig nem nyit ki. Lényegében erre az időre így munkanélkülivé vált, a folytatás bizonytalan. Sok problémája volt az anyagiakkal, munkahely mellett egyéb szabadúszó munkákat is vállalt, amit nem érintett annyira a helyzet.

„Kerestem más munkát is közben, amúgy is munkahelyváltáson gondolkodtam, de ez most nyilván jóval nehezebb. Semmilyen vendéglátói egység nem volt, ami keresne bármilyen posztra embert, és még most sincs, ismerősökön keresztül sem. Most, hogy megnyitottak ezek a helyek (nyilván szankciókkal és kiesésekkel), nem várható el, hogy igényük legyen új emberre. Totál befagyást látok, egy megbénulást.”

Bár bízik abban, hogy az enyhítések előrelépést hoznak majd, aggódik, hogy mit hozhat egy második hullám.

„Engem a bezártság nem visel meg annyira, mint az emberi társaság hiánya. A párommal például két hónapja nem láttuk egymást. Munka híján sulis támogatásból és a félretett pénzünkből élek.”

Kata (24)

Kata elsőre úgy érezte, hogy az egyetem zárva tartását akár a félévi szünet meghosszabbításának is tekintheti.

„Eleinte mindenkinek mondtam, leginkább magamat győzködve, hogy én nem az az ember vagyok, aki unatkozik. Egyébként is, hogyan zavarhatna a kijárási korlátozás, amikor amúgy sem járok sehova? Ritkán érzem úgy, hogy ki kell mennem, de akkor nagyon.”

Őt főleg a kávézók ideiglenes bezárása viselte meg. Akkor érezte először, hogy valamit „nem szabad”.

„Na és ha nem szabad, akkor nekem rögtön muszáj. Emiatt rávettem magam még a gyűlölt futásra is, beültettem a kertet, megmetszettem a málnát. Valahol kirohanásaim közepette derült ki, hogy nem lesznek online óráim (Kata Ausztriában tanul) és minimum eltolják a vizsgákat is, de valószínűbb, hogy elmaradnak.”

Közben próbált munkát találni, de még a protekciós helyeken sem tudták fogadni.

„Teljesen hoppon maradtam. Se munka, se sulí, se barátok, se pasi.”

Ezek híján úgy döntött, hazaköltözik a családjához, hogy legalább a magányt elkerülje. A családi fészekben azonban hamar előjöttek a régi problémák, az örök harc a szülőkkel és a kistesóval – ebből próbált kiszakadni akkor, amikor 200 kilométerrel arrébb költözött. Otthon gyakorlatilag eltűnt a privát szférája.

„Újfent inszomniás lettem és az edzést is abbahagytam. Nem tért vissza a sport iránti érdeklődésem, valószínűleg kihasználatlanul fog lejárni a kondi bérletem. Utóbbit nem is bánom, elment a kedvem a húspiactól.”

Amikor megnyitottak az első kávézók, a barátnőivel szerette volna felfrissíteni a kapcsolatokat, de nem találták a közös hangot.

„Annyira negatív lehetett a kisugárzásom az első négy találkozón, hogy csodálkozom, amiért maradtak.”

Ezután jött az önértékelés mélypontja; elfogadta az összes randifelkérését.

„Mostanra már tényleg csak az maradt szingli, aki vagy nem akart kapcsolatot és lelki szemetesnek használ, vagy az, akinek még az enyémnél is rosszabb az önértékelése, és a járvány előtt sem volt érdekesebb az élete, mint most nekem. Kis idő után mindig kifogytam az érdekes témákból és egyre értéktelenebbnek éreztem magam, elhaltak a beszélgetések. Ha lett volna mit is, úgy éreztem, nem akarok mesélni. Nem lettem más ember, csak szomorúbb.”

Volt randi, amire csak kíváncsiságból ment el, de annál unalmasabb élményben nagyon rég volt már része.

„Nem engedtem magam hazahozni, és életemben először kedvesen megmondtam az illetőnek, hogy nem lesz második randi. Ez olyan felszabadító volt, hogy egy szakaszon ugrándozva jöttem haza. Hetek óta nem voltam ilyen boldog.”

Otthon végre jó hír fogadta: az egyesülete edzései újraindulhattak.

„Jó lesz legalább két órára kikeveredni a párkeresési kényszer és a választott magány közötti vergődésből. Még az is lehet, hogy ma jól alszom, és holnap megmondom az új randira jelöltnek, hogy ő lesz a nyerő.”

Petra (25)

Petra még a korlátozások előtt próbaidőt kezdett álmai munkahelyén. Pár nap választotta el a hosszú távú szerződés aláírástól, amikor beütött a járvány. Munkanélküli lett. Próbálta felvenni a korábbi munkáltatójával a kapcsolatot annak reményében, talán visszaveszik.

„Most küldtem el a megalázkodó üzenetet a korábbi munkahelyemnek, hogy vegyenek vissza. Muszáj lesz elfogadnom, hogy eladóként fogom leélni az életem 10 órázással és nulla szociális élettal, depressziósan, diplomával a zsebemben.”

Aztán kiderült, hogy a járvány miatt nem tudják visszavenni. Ez még mélyebbre lökte. Nem ő az egyetlen, aki ágyban tölti a napjait, mert annyira kilátástalan minden. Másokhoz hasonlóan ő is pszichológushoz jár, de félő, hogy nem tudja tovább fizetni.

„Szerintem lemondok az albit és hazaköltözök, a szüleimen fogok élőködni életem végéig – ami így, depressziósan remélem, rövid lesz.”

Petra már rengeteg helyen dolgozott. Mindent elvállalt, hogy a saját lábára állhasson. Küzdött.

Öt éven keresztül tanult egy szakmát, rengeteg pénzt, időt, energiát ölt bele ő is és a családja is, most mégis itt tart 25 évesen.

„Ha elég bátor lennék már felakasztottam volna magam” - mondta iszonyú cinikus mosollyal az arcán.

Úgy gondolom, mindannyiunk problémája abból fakad, hogy haszontalannak érezzük magunkat. Próbáljuk megtalálni a helyünket a világban, és amikor már csak egy lépésre voltunk valamilyen céltól, kirántották alólunk a szőnyeget. Hogy a Terminátorból idézzek:

„Haszontalanná válok. Értelmetlenné válik a létezésem” – és ezzel rohadt nyomasztó szembenézni, amikor már majdnem sikerült értelmet adnunk az életünknek.